

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 134 (884) ♦ Субота, 16 липня 1994 року ♦ Ціна договірна

ХТО БУДЕ ГОСПОДАРЕМ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ, З ТИМ РАХУВАТИМЕТЬСЯ СВІТ

ПРИНЦИПИ ДЛЯ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Інтерв'ю Голови Верховної Ради
України Олександра МОРОЗА
головному редактору
«Голосу України»

Сергієві ПРАВДЕНКУ з нагоди
четвертої річниці прийняття
Декларації про державний
суверенітет України

— Олександр Олександровичу, як Ви сьогодні оцінюєте проголошені в Декларації принципи суверенної, правової, без'ядерної держави? Чи утримується Україна в межах цих принципів?

— Добре пригадую період підготовки цієї Декларації і день 16 липня. Думаю, відлучення святковості тоді було нештучним і не було воно ознакою перемоги якоїсь політичної сили над іншою. Це була воля всієї ВР, яка відображала настрої суспільства, бажання вирішити проблеми, які постали перед державою. Як член Комісії з питань агропромислового комплексу я досить ґрунтовно працював над положеннями Декларації, не один раз виступав з цього приводу, вносив серйозні поправки, які були прийняті.

В Декларації ми визначили засади державного устрою України. І найважливіше, що це засади демократичні. Вони відображають демократичний устрій держави, проголошують право народу на основні багатства: землю, ліси, водні ресурси, надра. В Декларації — дух поваги до культури, до історії. Тобто Декларація якраз і є джерелом нашої державності. І мене дивує, що дехто почав забувати: Декларацію прийнято, вона — основа майбутньої Конституції. Перший варіант проекту нової Конституції враховував положення Декларації, а авторам наступного варіанту уже ніби соромно було згадувати про її принципи.

Між тим ставлення до Декларації підтверджує (або — ні) послдовність нашої внутрішньої політики. А з другого боку — вона є стрижнем нашої демократії.

Зрозуміло, що можна відхилитися від речей другорядних, але ж принципи треба зберігати! Тому вважаю, під час розробки проекту Конституції ми повинні керуватися засадами, відображеними в Декларації. В ній закладене, зокрема, виключне право народу на свою землю. Чому ігноруємо це право? Так, його реалізація може різні форми мати. Але виключність повинна бути забезпечена.

— Схоже, комусь хочеться забути, що саме землі української ждали іноземні пани давніх часів і носії «нового порядку» у XX столітті? І що за землю свою ставали наші предки давні і недавні...

— Багато хто просто не думає про майбутнє. А земля України — дар неоціненний. Хто буде господарем на українській землі, з тим рахуватиметься світ. Бо через 15 — 20 років земельне питання загостриться. Україна, її народ повинні бути господарем на своїй землі. Саме тому день прийняття Декларації є для мене святом. Він не повинен стертися з нашої історії, він є святом консолідації нашого суспільства. Є моментом єднання.

(Закінчення на 2-й стор.).

Декларація про державний суверенітет України

16 липня 1990 року

Чому я так кажу? Відношу себе до покоління зрілого. Ми і старші нас люди виховувалися на традиції, за якими Батьківщина означало — СРСР. Це відповідало настроям багатьох людей. Та більше СРСР немає, сили його немає. І все ж, коли чує слово Батьківщина, асоціацію сприймаю її як велику державу. Не дивуюсь за цього, бо так виховані. Так виховані мільйони людей. І якщо сьогодні раз зразом говорити, що це була держава, то завтра, коли зрозуміють, що це було злом, тоді зрозуміють, що це була держава.

— Сьогодні в Україні є люди, які до незалежності ставляться несерйозно. А є такі, що користуються періодом становлення, грабують і державу, і співгромадян. Чи не вважаєте Ви, що державний службовець і народний депутат будь-якого рівня мають б принести присягу своїй державі?

— Або Конституційний суд. З цим принципом я згоден. Але при розподілі влад і при забезпеченні цього розподілу у верхньому ешелоні ми не створили Кон

— Спасибі за інтерв'ю.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Чотири роки нової епохи

Нами прожита ціла епоха. Україна, яка проголосила своє прагнення жити самостійно, без чужого опікунства, як будь-яка нормальна, цивілізована держава, крок за кроком, у муках і боротьбі стверджує свій авторитет і визнання у світовому просторі.

Так, нам бажко. Як і кожному, хто серед бездоріжжя торує свій власний шлях. Але він єдиний, бо іншого просто не дає український народ троє що висловився твердо і однозначно.

Тепер залишилося найскладніше: від проголошення самої ідеї незалежності прийти до зміцнення державності, будівництва міцних економічних підвалин, забезпечення замкнутого життя людей. Для цього усе в нас є: і талант до праці, і наполегливість, і рішучість, і багатство землі, на якій живемо. Головне, не розгубитися під тиском проблем, як і всі ці чотири роки, вбачено їм до своєї мети.

У річницю проголошення Декларації про державний суверенітет України ми попросили народних депутатів, як тих, хто безпосередньо голосували за цей документ, так і нового скликання висловитися з приводу цієї події.

Унікальний історичний документ

Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ, народний депутат України

Декларація, звичайно, свою історичну місію виконала. Ажте то був унікальний документ, який проламав клітку. Значення його переоцінити важко. То, власне, була перша віха, перший відлік на шляху до української державності. Цілоком природно, що потім з'явилися нові документи, пройшов референдум. Вони певною мірою, можливо, затмили Декларацію. Це цілком зрозуміло, бо вона просто була першою. Далі настало проголошення Акта про незалежність України. Але, безперечно, і історичні, і наступні покоління дадуть оцінку тому доленосному моменту. Бо ж тоді існувала тоталітарна система з союзним президентом, з усіма репресивними органами. Однак попри все, документ було прийнято. І тут хотів би окремо виділити роль у тій історичній справі Івана Степановича Плюща. До речі, він сьогодні ніби виходить у політичний замінок. Утім, переконаний, що Плющ це не сказав останнього слова, і спускати його поспішають.

Так от, йшовши з групою високопоставлених компартійних чиновників тоді був у Москві на з'їзді. Декларацію провів саме Іван Степанович Плющ. Свідомо це зробив чи ні, то вже йому самому пояснювати. Але факт залишається фактом.

Цей документ унікальний. Україна після його прийняття мовби викинула повітря. Інша річ, що зараз ми наразилися на соціальну депресію суспільства. Отримали і переживаємо промірські сили в Росії. Але Декларація, прийнята в липні дев'яностого року, повторюю, — унікальний документ.

Порив до державності

Михайло РАТУШНИЙ, народний депутат України

— Хоч ми й були за стінами парламенту, але своїми діями стимулювали прийняття документа. Нагадаю, що Декларація про державний суверенітет України була прийнята насамперед під впливом і тиском народу, який прагнув волі. Це її неабияке позитивне значення. Тоді була єдиність, єдиний порив до державності. У тому процесі участь брали найширші верстви населення. Звичайно, були помилки, мітингощина, романтика, але кожна людина пропсукала всі події крізь себе. Сьогодні ж кожен сам по собі — і люди, і влада.

І все ж вірою, що збайдужіння, дезорієнтація у наших людей мине. Вони неодмінно включаться до найважливіших процесів, більше не терпітимуть зневаги...

Економіка — ключ суверенності

Валерій ЧЕРЕП, голова Комісії з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів

Як ви знаєте, ми приймали цей історичний документ практично одностайно. Який висновок з цього можна зробити сьогодні? Те, що держава наша є, сумніви в ньому не викликає. Те, що вона незалежна й самостійна — теж факт. Як і факт, що за дальшу незалежність України треба боротися, оскільки її повна суверенність може бути тільки тоді гарантована, коли вона подолас економічні негаразди.

Що вийшло б як головне у нашому державотворенні? Люди психологічно вийшли до розуміння того, що ми можемо і повинні жити як рівні з рівними з будь-якими державами світу. Отже, перспектива розвитку України визначена — нам треба далі будувати свою власну державу. Цей шлях непростий і несподіваний. Треба всім набратися терпіння й мужності і крок за кроком йти до піднесення виробництва, забезпечення добробуту людей. Даруйте, але це раз повторюся: держава не може бути повністю незалежною, якщо економіка її слабка.

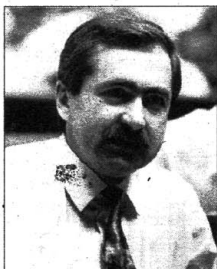
Я вважаю, що нині парламент і уряд повинні перш за все працювати над пакетом економічних державних актів, які б забезпечили на цьому етапі виведення нашої держави на рівень високорозвинутих європейських країн. До цього ми повинні йти впевнено й рішуче.

Навколо багатьох питань державної незалежності точиться немало розмов, але я впевнений, що серйозні політики ніколи не ставитимуть під сумнів цю ідею. Якщо ми зуміємо в країні навести порядок і підняти виробництво, то ці розмови відпадатимуть самі собою. Отже, ми неможемо попрацювати в політичному плані відносно творення нашої держави і значно гірше в економічному. І тоді шукати, що з цих величин важливіше. Економіка й політика йдуть поруч, впливають одна на одну, і з цього треба виходити.

Я впевнений, що той шлях, який обрав народ України, безповоротний.

Від гасел — до діла

Сергій ЧУКМАСОВ, народний депутат України

Від проголошення Декларації і до відняття її в життя дистанція виявилася великою. Вона ще не пройдена. Ми проголосили незалежність, але реальної як такої її ще немає. Ажте політичні ідеї без економічної підтримки мало що дають. Нині люди святкують роковину незалежності в умовах, коли їм жити дещо важче. Щоб День незалежності ми могли святкувати з усією повнотою, треба наполегливіше проводити економічні реформи, добиватися позитивних перетворень.

Як члену постійної Комісії Верховної Ради з базових галузей, мені доводиться вивчати факти дальшого спадку виробництва у серії економіки — металургійній галузі. Ажте це основна частина валютних надходжень в Україну, оскільки машинобудування та інші галузі це не випливали на світовий ринок. Та криза, яка вразила фінансову частину життя країни і призвела до несплати, далася і той зв'язок. Уявіть собі, що на багатьох підприємствах металургійного комплексу виробництво іде тільки на третину можливостей.

Однак ті, хто вважає, що не помилково наш поступ до будівництва незалежної держави, мені бачиться запереченням, засліплені тимчасовими негараздами. І взагалі, ділити Україну на Захід чи Схід, як дехто це робить, — просто політична короткозорість. Є люди, яким допекли життєві проблеми і вони в стані глибокої образи дозволяють собі поспішні висловлювання щодо суверенітету.

Людей передусім хвилюють економічні проблеми, і це ключові до розуміння справжнього настрою народу. А він такий, що люди хочуть жити в своїй українській державі краще, ніж будь-коли раніше.

Ми ж ось у Верховній Раді ще не вирішили жодного серйозного питання, не прийняли законів, які б зняли кайдани з виробника. Ось де наша робота щодо розбудови справді незалежної держави.

У зв'язку з від'їздом на Батьківщину

14 липня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Індія в Україні Судхіра Тукарама Деваре у зв'язку з його наступним від'їздом на Батьківщину. Відбулася дружня розмова, в ході якої глава нашого парламенту підкреслив, що діяльність індійського посла в Україні залишає дуже добре враження, і висловив сподівання, що, повернувшись на батьківщину, Судхір Тукарама Деваре буде продовжувати ту лінію, яку він проводив тут. Воєнським розвитком і зміцненням всебічного співробітництва між Україною та Індією дуже великі. Вони відповідають інтересам обох наших народів. Голова Верховної Ради попросив посла передати найкращі побажання керівництву Індії та її талановитому народові.

До рідного порога

Президент України Леонід Кучма відвідав Чайкіне Новгород-Сіверського району. У селі, де він народився, земляка тепло привітали з нелегкою перемогою. В Олександрівці Семенівського району Президент поклав квіти на могилу матері.

Відбуття урядової делегації

15 липня до Італії відбула урядова делегація на чолі з Прем'єр-міністром України Віталієм Масолом. Вона візьме участь у засіданні Асоціації іваної ради Центральноєвропейської ініціативи. Ця організація була створена у 1989 році групою держав Центральної і Східної Європи з метою налагодження багатостороннього співробітництва у політичній та соціально-економічній сферах і сприяння на цій основі зміцненню стабільності і безпеки в регіоні.

Шматочок Парижа в Українському домі

Велика французька революція, як відомо, почалася з того, що народ Парижа 14 липня 1789 року вийшов на вулицю — невинним торгівлю посеред міста, яка була уособленням королівського абсолютизму. Цей факт став символом свободи народу. Ще через рік громадяни великим колективом розібрали ту торгівлю до щурки і влаштували, як і належить парижанам, танці на тому місці.

З нагоди річниці цієї дати Надзвичайний і Повноважний посол Франції в Україні Мішель-Ів Пекіс дав бал у Києві, в Українському домі. Звучали «Ще не вмерла України», «Марсельєза», привітання, а далі вальси, танго й фокстроти.

Шампанське було належною температурі і смаку, морозиво — теж. Незабутні враження на наших дам і вищого світу, і напівсвіт справили аспіранти вищої військової школи Сен-Сір. Загалом же наша славна публіка могла би приділити танцям і більше уваги.

Вл. інф.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

13 липня 1994 року у Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки відбулася зустріч з послом Сполучених Штатів Америки в Україні Уільямом Міллером та першим секретарем посольства Брюсом Коном. Було обговорено питання щодо взаємодії у вирішенні проблем ядерного роззброєння, послідовного виконання тристоронніх — між Україною, Росією і США — угод з цих питань.

В той же день Голова Комісії Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник мав зустріч з Директором інституту стратегічних досліджень (Вашингтон, США) паном Бутайським та Директором програми міжнародної безпеки Консультативно-Дорадчої Ради при Президії Верховної Ради України Яном Бжезінським.

Співрозмовники торкнулися широкого кола питань українсько-американських відносин, взаємин України з країнами СНД, проблем інтеграції України до міжнародних європейських структур.

А 14 липня Борис Олійник зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Франсуа Матісом.

Розмовою дружок українсько-канадських взаємин, підготовкою міжнародної конференції «Партнерство заради економічного відродження України» в Галіфакс (Канада), перспективи вступу України до Міжпарламентського Союзу, обмін парламентськими делегаціями були в центрі уваги співрозмовників.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянула становище, що склалося на будівництві нафтоперевалочного комплексу в Одеській області.

Значення терміну для енергозабезпечення народного господарства України не переоцінити. Він дасть можливість Україні мати друге джерело нафтопостачання, що сприятиме підвищенню національної безпеки держави. Одночасно на спорудження природоохоронних об'єктів передбачається направити 30 проц. коштів від загальної вартості будівництва.

Однак, як було сказано на засіданні Комісії, роботи тут за рішенням Одеської обласної Ради народних депутатів практично припинено.

Комісія запропонувала Кабінету Міністрів України найбільш чітко розглянути цю проблему разом з Одеською обласною Радою народних депутатів і вжити заходів до термінового відновлення будівництва. Спорудження нафтоперевалочного комплексу Комісією взято під контроль.

Комісія з питань культури і духовності на своєму засіданні розглянула проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України» (стосовно надання мінімальних і пільгових податкових умов закладам, установам і організаціям культури), а також проект постанови Верховної Ради «Про заборону пропаганди порнографії, культури насильства і жорстокості». Обидва законопроекти, що підготовлені Комісією, схвалені і вирішено подати на розгляд Верховної Ради України.

Прес-служба Верховної Ради України — Укрінформ

У ДЕНЬ СВЯТА — ЗА ПРЕКРАСНИХ ДАМ!

Декларація — іноземка за походженням, як чимало прогресивного, вона прийшла із Заходу. Декларація про державний суверенітет — це вже наше, вигоріване і збудите чотири роки тому саме цього дня — 16 липня. Філологи обачують, що окремі характеристики слова, як то: походження, рід, число — певною мірою характеризують і саме поняття. Очевидно, є глибокий зміст у тому, що Україна, незалежність, держава — слова жіночого роду. Століттями ці три ідеї збудували душки вітчизняних патріотів (переважно чоловіків) і кликали їх на подвиги, щоб завоювати серця цих трьох прекрасних дам.

Чотири роки тому дами нарешті змилювалися. Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет.

Дам... Одна з італійських журналісток написала: наш світ — це світ, збудований чоловіками для чолові-

ків. На підтвердження цієї тези звичай пропускати вперед представницю прекрасної статі можна пояснити першорядним чоловічим егоїзмом: до заселення дикими звірами печери першими заступували жінки... Можливо, саме небажання бути дозбочено (звіра чи відбілого молотка — яка різниця?) з часів матриархату і до сьогодні спонукає жінок іти в політику? А зовсім не жадання влади чи емансипації. Кажуть, коли в домі є жінка — дім буде догальнутий... А якщо жінка у парламенті? Можливо, якщо їх було там більше, то чоловіки посоромилися б зайвий раз давати волю своїм емоціям?

Сьогодні наші дами — відчайдушні амазонки: і в черзі, і біля плита, і в парламенті, і... на географічній карті, бо хто заперечувавте, що Україна — наша найчарівніша дама. Віднедавна, а саме від останніх виборів до парламенту, закони, за якими вона ж-

тиме, доручено ухвалювати, зокрема, дванадцятьом дамам.

Хто ж вони: представниці верховної влади і за сумісництвом — найчарівніша половина людства? Про це розкажуть чотири чарівні парламентарії, відповісти на такі запитання:

1. Кажуть, жінка на кораблі — до нещастя. А жінка в парламенті? Що вона може чи мусить внести у його діяльність?

2. Колишні чоловіки називали жінкам іміж «скандальною, галасливою створіння. Що, на вашу думку, — свобода слова? Як з огляду на це ви ставитеся до висвітлення у пресі роботи ВР?

3. Ваш ідеал як політика?

4. Що вас не влаштує у роботі ВР?

5. Як ви почуваетесь у парламентському кріслі? Як ставитеся сім'я до вашого вибору?

Жінка у парламенті — до злагоди

Валентина Гомовська — філолог, кандидат наук, доцент Харківського педагогічного університету. Про свій вік — 45 років — говорить відверто. Входить до фракції комуністів. За характеристикою джентльмена з фракції Народного Руху «...принимай, у якій жінці є щось українське (точніше — полтавське, бо звідти родом — Г.Р.)».

1. Я далека від таких паралелей. Завжди керуюся статтею 33 Конституції, де сказано, що жінка і чоловік у громадській, політичній сфері мають рівні права. Ділити людство на людей і жінок безглуздо. Безумовно, за природою жінка влаштована інакше, мислить і чинить інакше. Гадаю, сьогодні у парламент вони мають (і саме час) внести злагоду. Жінка ж бо за природою — миротвори-

ця. 2. Пригадую, що під час виборчої кампанії преса поведлася по-різному. Проте я далека від думки, що журналісти треба сповинати — вони ж творці перш за все. Але свобода слова має бути цивілізована, не зводиться до емоцій чи політкарт. Все повинно працювати на громадську злагоду в суспільстві — ось основний принцип. Що ж до мене особисто, пригадую, що під час передвиборчої кампанії (я була суперницею 8 чоловіків), багато

хто з кандидатів поведився зовсім не по-джентльменськи. Я ж не дозволяла у бік опонентів жодного некоректного впаду, була переконана: витриманість — ось єдино гідна тактика.

3. Мій основний критерій у оцінці політики — порядність.

4. Все, що бачимо сьогодні — закономірний процес адаптації: життя є життя. За кожним з депутатів стоять його виборці, і нести їх ідеї і сподівання — наш обов'язок. А вони дуже часто різні, і навіть полярно протилежні. Проте наше завдання — чинити мудро і нести злагоду у такий складний для суспільства ситуації.

5. В парламенті я вперше, проте депутатська робота мені знайома. Що ж до сім'ї — у мене прекрасний чоловік і дорослий син. Вей сім'ї незалежні, проте це не заважає нам розуміти одне одного.

Розмову веде
Галина РОМАНЦОВА.

Держава починається з сім'ї

Лілія Григорівна балотувалася по 204 Сянтинському виборчому округу на Івано-Франківщині. Вона — єдина галичанка і єдина жінка у парламенті, яка належить до демократичного блоку. «Я ніколи не входила до жодної партії. Народний Рух свого часу по-джентльменськи підтримав мене на виборах, і я теж поведуюся як джентльмен, хоча і жінка — неміно підтриму фракцію Руху».

1. Абсурдне твердження. Якщо вже жінка є в сім'ї, є в парламенті, є на світі... В такому разі жінок можна і з хати повинятися. Під час передвиборчої кампанії була мова, буцімто політика — справа чоловіча, а жінка повинна виховувати дітей, підтримувати вогонь сімейного вогнища і готувати на ньому їжу. Я з цим категорично не погоджуюся, але рух феміністичок, здається, кінчиться ще у XIX столітті... Коли я здатна чогось досягти у політиці, я того досягну. Коли ж у чомусь не фактивець — не претендувати...

Я за освітою лікар, тому маю намір працювати у комісії з охорони здоров'я. Гадаю, що у цю галузь, як і у всі інші, слід, в першу чергу, привнести розуміння проблем сім'ї. Коли їх буде розв'язано, впаде потреба у багатьох інших комісіях, бо саме там, у сім'ї, зрештою, закладається основа фізичного і духовного здоров'я суспільства.

2. Свобода слова — це і є те, що робить нашу четверту владу такою. Зараз спостерігається регрес, особливо у порівнянні з 1990—1991 роками. І я думаю, він буде ще більший. Вже сьогодні відчувається локальний інформаційний голод.

А з іншого боку — відслідковування фактів і подача їх у вигідному ракурсі. Що ж до засідань Верховної Ради, вважаю, є рация всім показувати їх по телебаченню повністю.

3. Маргарет Тетчер.

4. Недотримання регламенту. Часті його порушення свідчать про непрофесійність парламенту. Можливо, що це хвороба першого періоду і з часом все владнається.

5. Я — голова Крайового братства Святого Апостола Андрія Пер-

возваного. Тому моя сім'я вже мала нагоду перекозатися: будь-яка громадська робота не сприяє появі додаткового часу для родини. А професія парламентарія — і поготів. Але, на щастя, мій дм — справді моя фортеця. У мене підрастють два синочки — Ромчик і Нестор, яких під час тривалих матусиних від'їздів виховує чоловік. До речі, саме він був головний ініціатор, спонсор, психотерапевт — і хто хоче — моє передвиборчої кампанії. За фахом він — лікар-стоматолог, а за характером — прекрасна, чуйна людина.

Розмову веде
Галина ЛИХОВА.

«Мій ідеал політика — Індіра Ганді»

Галина Старовойтова балотувалася по 32 Красноперкопському виборчому округу Республіки Крим. Саме Крим дав до парламенту найбільше жінок. За фахом Галина Старовойтова — юрист. Можливо, саме тому їй не подобається, що деякі депутати зловживають мікрофоном, виступаючи без будь-якого приводу, щоб продемонструвати виборцям свою активність. І цим обмежують можливості колес працювати цілдо.

1. Сподіваюся, ніколи не безпеки для корабля жінка не становить. Суть тут в іншому. Наше суспільство влаштоване так, що найсприятливіший клімат складається у тому колективі, де кількість жінок і чоловіків приблизно однакова. Коли ж у цьому переки, то виникає дисбаланс.

У роботу парламенту жінки можуть привнести упорядкованість, розважливості при прийнятті рішень. Завдання у тому, щоб змусити переконати чоловіків прислухатися до думки жінки.

2. Хто це каже? Чоловіки? Тут має значення такий момент. У чоловіків добре розвинуте почуття чоловічої солідарності, і тому вони не помічають, точніше, хотіли б прощати, чоловічі недоліки. Жінки, як і чоловіки, представляють різні психологічні типи. Як не важко помітити, у парламенті засідають жінки, які за своїм характером є лідерами, що вони довели своєю перебуваю у передвиборній кампанії та активністю у парламентській діяльності. І в той же час, якщо в залі виникає шум, конфлікти, то не з вини чи з ініціативи жінок. Отже, наведемо у запитанні твердження — хибний афоризм.

3. Індіра Ганді

4. Жінка любить порядок, любить перелаштовувати все по-своєму.

Але я б не вважала цей афоризм беззаперечним у тій частині, що жінка любить усе переінакшувати на свій манер. Не годиться вбачати у жінці руйнівницю встановлених порядків особливо, якщо ці порядки переінакшують розумно, корисно і зручно.

У роботі парламенту є простір для вдосконалення. Мені здається, що нині депутати недостатньо працюють у комісіях над законопроектами. І насалдік цього біля мікрофону у сесійному залі обговорюється питання, котрі можна було б обговорити в комісіях і потім рationally працювати в залі засідань.

Нерідко депутатам законопроекти вручають безпосередньо перед їх розглядом на сесійному засіданні, і годі просто бракує часу. Для професійного парламенту це має бути не правилом, а винятком.

5. Скажу так: я вживаюся у роль депутата без страху, але з почуттям відповідальності. Моя сім'я складається з трьох осіб, окрім мене у ній чоловік і мама. Син одружений, мешкає окремо. І чоловік, і мама з розумінням ставляться до мого нового становища. Звичайно, у них виникли нові труднощі, і вони з ними змирилися.

Розмову веде
Анатолій БЕНЬ.

Вчителі сьогодні здійснюють подвиг

Людмила Яківна Пасечна — народний депутат від Костянтинівського виборчого округу № 126 Донецької області. За професією — педагог. Останні дев'ять років очолювала середню школу в Костянтинівці. Мить трьох дітей. У Верховній Раді працює в Комісії з питань науки і народної освіти. Тож наша розмова розпочалася саме із проблем освіти.

На моє глибоке переконання, сьогодні вчителі здійснюють перед державою героїчний подвиг — кажу так, бо дуже добре знаю, як важко сьогодні доводитися вчителям. І незважаючи на це, вони продовжують навчати те покоління, від якого залежить наше майбутнє. Його втрата означатиме втрату майбутнього. А оскільки я прийшла до парламенту не лише як представник народу, а як представник освіти, то це вплинуло на вибір комісії, у якій я працюю. Тим більше, що дуже багато представників науки та освіти вирішили працювати в інших комісіях.

У своїй діяльності відстоювати не лише права вчителя, але і права дитини. А найголовніше право кожної дитини полягає в тому, щоб мати можливість повністю себе реалізувати.

В цьому за'яку яким є ваше ставлення до платної освіти?

Вважаю, що платна система навчання як частка загальнонаціональної освіти може існувати, але в жодному випадку не можна робити цього повально, що ми бачимо нині. Хоча дуже часто навчальні заклади просто змушені це робити, оскільки держава поставила їх в умови самовживання. Проте я переконана, що пріоритетним напрямком розвитку освіти має бути її доступність і безплатність для кожного громадянина України.

— Ви мати трьох дітей. Де нині ваша сім'я?

— Син уже працює вчителем, дочка — студентка другого курсу педінституту, тож можна сказати, що діти пішли по стопах матері. Найменшому синочку тільки 14 років. Він поки що дома, в Костянтинівці, але, мабуть, доведеться переводити до Києва, бо я працюю у Верховній Раді на професійній основі.

— Людмиле Яківно, чим ви любите займатися у вільний час і чи є він у вас?

— Знаєте, коли я працювала директором школи, то вільного часу практично не було. Не дуже багато його і нині. А загалом, як що вдається знайти вільну хвилину, то читати, ходжу в кіно, люблю пити і випивати. Проте сьогодні, крім роботи в парламенті, додається інше: дуже багато потрібно працювати над собою, адже професійна робота у Верховній Раді вимагає великих знань.

— Дякую за розмову, бажаю вам успіху.

Взяв інтерв'ю
Сергій ЛАВРЕНЮК.

Сторінку підготувала Наталя ФІЛІЩУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.